2024/2349

10.10.2024

USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU (EU) 2024/2349

ze dne 11. dubna 2024

obsahující připomínky, které jsou nedílnou součástí rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž na rozpočtový rok 2022

EVROPSKÝ PARLAMENT,

— s ohledem na své rozhodnutí o udělení absolutoria za plnění rozpočtu Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž na rozpočtový rok 2022,

— s ohledem na článek 100 a přílohu V jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci,

— s ohledem na zprávu Výboru pro rozpočtovou kontrolu (A9-0113/2024),

A. vzhledem k tomu, že konečný rozpočet Evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž (dále jen „agentura“) na rozpočtový rok 2022 činil podle jejího výkazu příjmů a výdajů ([1]) 693 122 859 EUR, což ve srovnání s rokem 2021 představuje navýšení o 29,5 %; vzhledem k tomu, že rozpočet agentury se odvíjí převážně od rozpočtu Unie;

B. vzhledem k tomu, že všechny orgány, instituce a jiné subjekty Unie by měly být transparentní a plně se zodpovídat občanům Unie za prostředky, které jim byly svěřeny;

C. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zprávě o roční účetní závěrce agentury za rozpočtový rok 2022 (dále jen „zpráva Účetního dvora“) uvedl, že získal přiměřenou jistotu, že účetní závěrka agentury je spolehlivá a že uskutečněné operace jsou legální a správné;

D. vzhledem k tomu, že od prosince 2019 plní agentura nový mandát se zásadním rozšířením, které je významné z hlediska misí a zaměstnanců a vyžaduje odpovídající rozpočet;

E. vzhledem k tomu, že v roce 2022 došlo k významnému navýšení rozpočtu agentury a plnění plánu pracovních míst kvůli rozšířenému mandátu udělenému nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ([2]);

F. vzhledem k tomu, že Účetní dvůr ve své zvláštní zprávě č. 8/2021 týkající se podpory pro správu vnějších hranic poskytované agenturou zjistil několik nedostatků souvisejících s primárními činnostmi agentury, konkrétně s monitorováním situace, analýzou rizik, hodnocením zranitelnosti, společnými operacemi a zásahy rychlé reakce na hranicích, návratovými operacemi a odbornou přípravou agentury a chybějícím posouzením potřeb a dopadů před exponenciálním nárůstem výdajů agentury;

1. připomíná, že agentura v návaznosti na zjištění Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) a odstoupení bývalého výkonného ředitele agentury v dubnu 2022 vypracovala akční plán, v němž jsou stanovena konkrétní opatření, která je třeba přijmout k odstranění jednotlivých nedostatků v oblastech vyžadujících zlepšení, jako je organizační kultura, transparentnost a odpovědnost a rámec základních práv; konstatuje, že podle zprávy agentury (podepsané 24. října 2023) za třetí čtvrtletí roku 2023 určené kontrolní pracovní skupině Evropského parlamentu pro kontrolu agentury Frontex (FSWG) byla provedena většina opatření navazujících na doporučení pracovní skupiny FSWG, pracovní skupiny správní rady agentury pro základní práva a právní a provozní záležitosti, evropského veřejného ochránce práv a úřadu OLAF; vyzývá agenturu, aby plně provedla akční plán a nadále informovala orgán příslušný k udělení absolutoria o pokroku v této záležitosti; vyzývá agenturu, aby prioritně plně provedla všechna doporučení pracovní skupiny pro kontrolu agentury Frontex, pracovní skupiny správní rady agentury, pracovní skupiny správní rady agentury pro základní práva a právní a provozní záležitosti, evropského veřejného ochránce práv, Účetního dvora a úřadu OLAF; připomíná, že je důležité neustále přezkoumávat a kontrolovat činnost řídícího týmu, aby bylo možné včas identifikovat problémy a řešit je; bere na vědomí, že v návaznosti na problémy uvedené ve zprávě úřadu OLAF, které vedly k odstoupení bývalého výkonného ředitele agentury, vypracoval vedoucí nově zřízené kanceláře inspekce a kontroly akční plán, který byl v lednu 2023 předložen správní radě; žádá agenturu, aby zintenzívnila své úsilí a přijala veškerá opatření nezbytná k zajištění plného dodržování norem Unie, zejména v oblasti rozpočtového a finančního řízení, základních práv, organizační kultury a transparentnosti; připomíná druhé vyšetřování úřadu OLAF zaměřené na řídicí postupy v agentuře, které probíhá pouhých devět měsíců po uzavření prvního vyšetřování prováděného úřadem OLAF; žádá, aby byla obvinění z pochybení důkladně prověřena a prošetřena; vyzývá agenturu, aby zajistila plnou a loajální spolupráci s úřadem OLAF ve všech fázích vyšetřování a aby Parlamentu pravidelně podávala zprávy o pokroku a výsledcích vyšetřování;

([1]) Úř. věst. C 141, 29.3.2022, s. 112.
([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ze dne 13. listopadu 2019 o Evropské pohraniční a pobřežní stráži a o zrušení nařízení (EU) č. 1052/2013 a (EU) 2016/1624 (Úř. věst. L 295, 14.11.2019, s. 1).

2. vyjadřuje znepokojení v souvislosti s několika právními případy, které jsou stále projednávány, a kritikou týkající se zapojení agentury do porušování lidských práv, což je v rozporu s vnitřními předpisy agentury a jejími povinnostmi v oblasti základních práv;

3. bere na vědomí opatření agentury týkající se transparentnosti a kontroly, konkrétně poskytování přehledu o její činnosti Parlamentu a Radě prostřednictvím nového nástroje pro podávání zpráv nazvaného „přehled“; vybízí předsedy správní rady, aby i nadále zvali pozorovatele Parlamentu na své schůze a aby zvážili rozšíření pozvánek na všechny body pořadu jednání, včetně neveřejných částí jednání, a aby i nadále poskytovali veškeré podklady bez výjimky a v případě potřeby tak učinili důvěrným způsobem;

Rozpočtové a finanční řízení

4. bere na vědomí, že po přijetí dvou opravných rozpočtů, které vedly ke snížení rozpočtu agentury na rok 2022 o přibližně 47 milionů EUR, byla díky monitorování rozpočtu v tomto rozpočtovém roce míra čerpání prostředků na závazky ve výši 99,4 %, což představuje ve srovnání s rokem 2021 nárůst o 4,7 %;

5. se znepokojením bere na vědomí, že navzdory trvalému úsilí agentury, jež vyplývá ze zprávy za rok 2021, o zlepšení plnění rozpočtu, byla míra plnění prostředků na platby (50,25 %) v roce 2022 nadále nízká, což představuje ve srovnání s rokem 2021 pokles o 0,17 %; uznává však, že v absolutním vyjádření se roční hodnota plateb mezi lety 2020 a 2022 zvýšila; bere na vědomí vysvětlení agentury, které opakovaně spojuje nízkou míru plnění rozpočtu s povahou výdajů agentury;

6. vyjadřuje hluboké znepokojení nad zvyšujícím se objemem prostředků C8 (přenesených prostředků) v posledních letech, které v roce 2022 dosahovaly částky 240,4 milionu EUR, přičemž v předchozích dvou letech to bylo 159,4 milionu EUR (v roce 2021) a 102 milionů EUR (v roce 2020); v této souvislosti rovněž bere na vědomí nárůst prostředků C8 agentury v porovnání s nárůstem ročního rozpočtu agentury, kdy se mezi lety 2019 a 2022 objem prostředků ročního rozpočtu zvýšil 2,1krát, zatímco objem prostředků C8 vzrostl 2,9krát; konstatuje, že úroveň plateb (84 %) z prostředků C8 se v roce 2022 dále snížila (87 % v roce 2021); bere však na vědomí zjištění agentury, že tento ukazatel byl ovlivněn obtížnou situací v dodavatelském řetězci, která vedla ke zpoždění dodávek objednaných služeb a výrobků; vyzývá dále agenturu a Komisi, aby orgánu příslušnému k udělení absolutoria poskytly podrobné informace o původu a vývoji finančního závazku ve výši 9,3 milionu EUR zaúčtovaného v roce 2022;

7. se znepokojením bere na vědomí, že – jak již druhým rokem po sobě vyplývá ze zprávy Účetního dvora – oddíl Zdůraznění skutečnosti – účetní agentury prohlašuje, že nebyl schopen potvrdit platnost účetního systému z důvodu chybějících informací týkajících se informačního systému, který je ve vlastnictví Komise a který poskytuje účetní údaje; bere na vědomí odpověď agentury – jak vyplývá ze zprávy Účetního dvora –, že chybějící informace, kvůli nimž nelze potvrdit platnost účetního systému, se týkají systému správy pracovních cest (MiPS);

8. bere na vědomí, že – jak už třetím rokem po sobě Účetní dvůr opakovaně upozorňuje v oddíle Zdůraznění skutečnosti na základě připomínek ke konečné účetní závěrce agentury – příspěvky od zemí přidružených k Schengenu jsou podhodnoceny o částku, která v roce 2022 činila 3,2 milionu EUR, zatímco příspěvek Unie byl o stejnou částku nadhodnocen; je znepokojen skutečností, že dohody mezi Unií a zeměmi přidruženými k Schengenu, které slouží jako právní základ pro výpočet příspěvků těchto zemí do unijního rozpočtu, jsou nejasné a umožňují odlišný výklad, což vede k nižším příspěvkům ze strany zemí přidružených k Schengenu, a to přibližně ve výši 7 %; bere na vědomí odpověď agentury – jak vyplývá ze zprávy Účetního dvora –, že názor účetního agentury na jedné straně a správní rady agentury, Komisí a zeměmi přidruženými k Schengenu na straně druhé se liší, pokud jde o způsob použití výpočtu příspěvku od zemí přidružených k Schengenu na základě stávajících dohod se zeměmi přidruženými k Schengenu; bere na vědomí, že podle výkladu agentury je metodika výpočtu příspěvků používaná od roku 2016 v souladu s platným právním rámcem a dohodami a že správní rada agentury v roce 2021 dospěla k závěru, že metodika výpočtu příspěvků zemí přidružených k Schengenu do rozpočtu agentury nebude revidována; bere na vědomí nové zdůvodnění Účetního dvora, proč považuje výklad agentury za chybný; je toho názoru, že země přidružené k Schengenu by v žádném případě neměly přispívat do rozpočtu agentury méně, než se očekává, a požaduje, aby agentura přezkoumala svůj výklad metodiky;

9. se znepokojením bere na vědomí připomínky ze zprávy Účetního dvora týkající se nadhodnocení výdajů příštích období vzniklých v roce 2022 v souvislosti s náklady na služební cesty agentury a absence formalizovaných pokynů nebo postupů v agentuře, které by zajistily jednotný výpočet výdajů příštích období; vyzývá agenturu, aby tento nedostatek odstranila a podala o tom orgánu příslušnému k udělení absolutoria zprávu;

Výkonnost

10. bere na vědomí, že v roce 2022 agentura používala jako klíčové ukazatele výkonnosti k posouzení výkonnosti svých (58) činností širokou škálu (240) opatření, která přijala správní rada agentury a která vycházejí z jednotného programového dokumentu na období 2022–2024; bere na vědomí, že míra plnění jejího ročního pracovního programu na rok 2022 činí 85,2 %, jak vyplývá ze sebehodnocení agentury; oceňuje celkové zlepšení kvalitativních klíčových ukazatelů výkonnosti agentury; bere však na vědomí zhoršení některých klíčových ukazatelů výkonnosti agentury, jako je například míra opožděných plateb, která v roce 2022 činila 20 % (ve srovnání s 12 % v roce 2021);

11. vyjadřuje vděčnost za rychlé kroky, které agentura podnikla v reakci na situaci po nezákonné a nevyprovokované ruské invazi na Ukrajinu, jež měla za následek útěk milionů Ukrajinců ze země a jejich příchodu do Unie; v této souvislosti oceňuje agenturu za to, že: – aktivovala mechanismus reakce na krizi a specializovaný tým pro reakci na krizi, který fungoval 24 hodin denně, 7 dní v týdnu, – v rekordně krátkém čase uzavřela dohody o postavení jednotek s Moldavskem, což vedlo k zahájení nové společné operace Moldavsko 2022, – nasadila přibližně 500 příslušníků stálých útvarů, kteří budou působit na hranicích Unie s Ukrajinou a podél celé východní hranice EU od Finska po Rumunsko a – nasadila další prostředky (námořní, letecké, pozemní) ve 102 nových operačních místech; konstatuje, že válka na Ukrajině změnila Unii a způsob, jakým občané Unie vnímají její bezpečnost, zejména na východních hranicích; zdůrazňuje, že Unie čelí nejvyššímu počtu případů nelegálního překročení hranic od roku 2016;

12. bere na vědomí jednotlivé iniciativy agentury v roce 2022, včetně podpisu dohody o postavení jednotek se Severní Makedonií a memoranda o porozumění a operačního akčního plánu s Kyprem, stejně jako zdvojnásobení přítomnosti agentury ve společné operaci „Serbia Land 2022“ a otevření nové operační oblasti na srbsko-maďarské hranici; zdůrazňuje, že Soudní dvůr Evropské unie rozhodl, že činnosti Maďarska jsou neslučitelné se směrnicí o navracení a Listinou základních práv Evropské unie; se znepokojením konstatuje, že ačkoli agentura uvedla, že v roce 2021 stáhla operace z Maďarska, pokračovala v podpoře návratových operací Maďarska; opět připomíná výzvy pracovní skupiny pro kontrolu agentury Frontex (FSWG), která výkonného ředitele žádala, aby pozastavil operace v Maďarsku;

13. bere na vědomí, že agentura dokončila a vyhodnotila pilotní projekt vysílání styčných úředníků členských států do sídla agentury; vítá, že bylo provedeno interní hodnocení tohoto pilotního projektu a že se agentura rozhodla v této formě spolupráce s členskými státy pokračovat; vyzývá všechny členské státy, aby do agentury vyslaly styčné úředníky;

14. bere na vědomí, že výsledkem operativních činností provedených na pozemních hranicích v roce 2022 bylo oznámení přibližně 49 000 incidentů, při nichž bylo zadrženo více než 26 000 nelegálních migrantů a zatčeno 700 převaděčů; bere na vědomí úsilí agentury, které vedlo k navrácení letecky 24 850 státních příslušníků třetích zemí (ve srovnání s rokem 2021 nárůst o 35 %), z toho 9 919 osob bylo navráceno v rámci 291 operací charterovými lety do 32 zemí návratu a 14 931 osob 8 789 pravidelnými lety do 116 zemí návratu (ve srovnání s rokem 2021 nárůst o 84 %); dále bere na vědomí úsilí agentury v rámci všech společných námořních operací v roce 2022, které vedlo k odhalení 1 105 převaděčů a 11 obchodníků s lidmi, zabavení desítek tun pašovaných drog a záchraně tisíců migrantů; zároveň bere na vědomí řadu nedávných tragédií ztroskotání lodí a dalších smrtelných incidentů s migranty ve Středozemním moři; vyzývá agenturu, aby plně spolupracovala s vyšetřováním veřejné ochránkyně práv; poznamenává, že v roce 2022 agentura provedla 1 422 víceúčelových kontrolních misí, při nichž bylo zjištěno 1 177 událostí a 51 362 migrantů;

15. bere na vědomí zvýšení počtu dobrovolných návratů za účasti agentury Frontex z 26 % v roce 2021 na 39 % v roce 2022; oceňuje provedení prvních plnohodnotných návratových operací pod vedením agentury Frontex, v jejichž rámci agentura převzala úlohu pořádajícího členského státu a provedla návrat 80 státních příslušníků třetích zemí do Albánie a Nigérie; bere na vědomí zprávu agentury nazvanou „Spolupráce mezi agenturou a třetími zeměmi v roce 2022“, ve které agentura představuje své činnosti v oblasti vnějšího rozměru, jako jsou: – další rozvoj dialogu a spolupráce s jednotlivými partnery (např. západním Balkánem, regionem Východního partnerství, Afrikou a Blízkým východem), – její práce v oblasti norem týkajících se ochrany údajů a ochrany základních práv; – poskytování technické a operativní pomoci třetím zemím mimo jiné v boji proti přeshraniční trestné činnosti; – opatření na budování kapacit (např. výcvik / školení); vyjadřuje znepokojení nad některými informacemi, podle kterých by se agentura měla podílet na porušování lidských práv, a to i při její činnosti v oblasti vnějšího rozměru, zejména pokud jde o údajné usnadňování nezákonného navracení na vnějších hranicích EU; konstatuje, že podle nedávno poskytnutých informací agentura během posledních tří let sdílela údaje migrantů v tísni s libyjskou protistranou; bere na vědomí dvě neuzavřené zprávy o závažných incidentech týkající se migrantů, kteří byli zadrženi milicí Tareq Bin Zeyad poté, co je odhalila agentura;

16. vítá první zprávu agentury o fungování Evropského systému ostrahy hranic – Eurosur, který je jedním z klíčových nástrojů pro zlepšení situační orientace na hranicích a posílení schopnosti reakce pro účely správy hranic prostřednictvím výměny informací a spolupráce mezi členskými státy a agenturou; s uznáním bere na vědomí pokrok dosažený v jednotlivých oblastech – jak vyplývá z uvedené zprávy–, jako je technický vývoj aplikací používaných pro účely systému Eurosur, vývoj 17 služeb v rámci služby fúze dat systému Eurosur (s poměrně vysokým počtem žádostí členských států o služby týkající se družicových snímků a monitorování pobřeží) a vypracování plánu pro nový návrh a vývoj systému Eurosur 2.0 s cílem dosáhnout plné interoperability jednotlivých aplikací a systémů do roku 2026; bere na vědomí konsolidovanou výroční zprávu o činnosti agentury za rok 2022 a pokrok, kterého agentura v roce 2022 dosáhla v souvislosti se systémem Eurosur, a vyzývá agenturu, aby urychlila své úsilí o plné sladění s požadavky nařízení (EU) 2019/1896 a prováděcích nařízení k systému Eurosur;

17. oceňuje agenturu za významný pokrok, kterého v roce 2022 dosáhla v souvislosti se zřízením ústřední jednotky ETIAS (Evropský systém pro cestovní informace a povolení), a to prostřednictvím činností, jako např. vypracování vnitřních pravidel a postupů, střednědobé strategie, rámce pro zapojení, analýzy dopadů na činnost agentury, jakož i vypracování plánů bezpečnosti a kontinuity činnosti a plánu obnovy provozu po havárii a prostřednictvím provedení prvního posouzení rizik ústřední jednotky ETIAS; bere na vědomí, že v roce 2022 agentura dokončila druhou vlnu náboru zaměstnanců ústřední jednotky ETIAS, která dosáhla 55 % všech plánovaných pracovních míst, a zahájila další náborová řízení; vítá skutečnost, že Komise s podporou agentury zahájila v roce 2022 veřejnou informační kampaň na podporu systému ETIAS mezi státními příslušníky 60 zemí, s nimiž platí bezvízový styk; bere na vědomí další operační úspěchy agentury, jako je zahájení vývoje nové linie velení stálých útvarů s jednotnou operační koordinační strukturou a přenesení většího množství rozhodovacích pravomocí do terénu;

18. vítá výroční zprávu agentury o praktickém uplatňování nařízení (EU) č. 656/2014 ([3]) v souvislosti s námořními operacemi agentury v roce 2022, konkrétně společných operací: Themis (Itálie), Poseidon (Řecko), Indalo (Španělsko), Opal Coast (Belgie a Francie) a víceúčelová námořní operace Černé moře (Bulharsko a Rumunsko); bere na vědomí připomínku agentury, že existuje asymetrie mezi normami a požadavky, které se vztahují na agenturu podle nařízení (EU) č. 656/2014, a normami a požadavky, které se vztahují na jiné subjekty (např. NATO nebo agentury EMSA a EFCA) zapojené do námořních operací, které – působí-li s podporou agentury – se řídí mezinárodním námořním právem; podporuje agenturu při hledání možností, jak zahrnout do příslušných dohod o postavení jednotek podobné normy, jaké jsou obsaženy v nařízení (EU) č. 656/2014;

19. zdůrazňuje význam silné, účinné a dobře fungující agentury, která je schopna pomáhat členským státům při správě společných vnějších hranic Unie a zajišťovat integrovanou správu hranic s cílem tyto hranice účinně a v plném souladu se základními právy spravovat; bere na vědomí sdílenou odpovědnost agentury a členských států při plnění povinností v oblasti základních práv; zdůrazňuje, že účinná a spravedlivá správa vnějších hranic má zásadní význam pro ochranu schengenského prostoru jako prostoru svobody, bezpečnosti a práva; zdůrazňuje, že úzká spolupráce a dohody se třetími zeměmi v oblastech, jako je zpětné přebírání osob, technická pomoc, odborná příprava a činnosti v oblasti legálních návratů spolu s rozvojovou pomocí jsou důležité pro podporu účinné správy hranic Unie, pokud plně dodržují základní práva; vyzývá agenturu a členské státy, aby dále rozvíjely struktury spolupráce, sdílení informací a výměny osvědčených postupů;

20. uznává klíčovou úlohu úředníka pro otázky základních práv, kterou od roku 2021 plní při provádění různých doporučení týkajících se základních práv vydaných evropskou veřejnou ochránkyní práv, pracovní skupinou Evropského parlamentu pro kontrolu agentury Frontex a pracovní skupinou správní rady agentury pro základní práva a právní a provozní záležitosti; bere na vědomí, že – jak vyplývá z výroční zprávy úředníka pro otázky základních práv agentury za rok 2022 – většina těchto doporučení byla provedena; vyzývá agenturu, aby s úředníkem pro otázky základních práv plně spolupracovala a provedla všechna jeho doporučení;

21. připomíná, že agentura a příslušné orgány členských států představují hlavní garanty silných a chráněných vnějších hranic EU, přičemž zároveň dodržují základní práva a závazky v oblasti mezinárodní ochrany; konstatuje, že úředník pro otázky základních práv ve svém stanovisku ze dne 1. září 2022 dospěl k závěru, že podmínky pro aktivaci článku 46 nařízení o agentuře Frontex byly splněny; dále konstatuje, že pracovní skupina agentury pro základní práva podle článku 46 vydala řadu doporučení týkajících se základních práv v Řecku, z nichž čtyři byla v říjnu 2023 plně provedena; bere na vědomí, že pracovní skupina agentury má v úmyslu sledovat další pokrok a že doporučená opatření jsou i nadále uplatňována; vyzývá k tomu, aby byla všechna doporučení plně provedena jako priorita, a žádá agenturu, aby Parlament i nadále informovala o dosaženém pokroku;

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 656/2014 ze dne 15. května 2014 , kterým se stanoví pravidla pro ostrahu vnějších námořních hranic v kontextu operativní spolupráce koordinované Evropskou agenturou pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie (Úř. věst. L 189, 27.6.2014, s. 93).

22. bere na vědomí šetření evropské veřejné ochránkyně práv týkající se úlohy agentury při pátracích a záchranných operacích (OI/3/2023/MHZ), které bylo zahájeno po ztroskotání lodi Adriana v červnu 2023; se znepokojením bere na vědomí závěry veřejné ochránkyně práv, že agentura není schopna plnit své povinnosti v oblasti základních práv a při pomoci migrantům v tísni se příliš spoléhá na členské státy, jelikož nemá interní pokyny pro vydávání nouzových signálů a osoby pověřené sledováním základních práv nejsou do rozhodování o mimořádných událostech vždy dostatečně zapojeny, a že od ztroskotání lodi Adriana nebyly provedeny žádné dostatečné změny, které by opakování těchto incidentů zabránily; připomíná, že orgán příslušný k udělení absolutoria na tyto nedostatky opakovaně upozornil v předchozích usneseních o udělení absolutoria, a vyjadřuje politování nad tím, že tento problém zůstává nevyřešen; bere na vědomí výzvu veřejné ochránkyně práv agentuře, aby zjištěné nedostatky řešila, a její výzvu Parlamentu, Komisi a Radě, aby v této věci zřídily nezávislou vyšetřovací komisi;

23. vítá rozhodnutí správní rady agentury ze dne 20. července 2022, které posiluje spolupráci a komunikaci mezi jednotlivými subjekty agentury, včetně poradního fóra a úředníka pro otázky základních práv, a to prostřednictvím pravidel, jimiž se výkonný ředitel a správní rada agentury řídí při poskytování informací poradnímu výboru o opatřeních přijatých v návaznosti na doporučení poradního výboru a při zajišťování, že budou přijata opatření zohledňující doporučení úředníka pro otázky základních práv; dále vítá, že v roce 2022 byl přijat stálý operační postup k článku 46 nařízení (EU) 2019/1896 a stálý operační postup týkající se pracovních metod souvisejících s vyšetřovacími pravomocemi úředníka pro otázky základních práv;

24. vítá, že v návaznosti na doporučení týkající se účinné správy hranic agenturou, při kterém budou dodržována základní práva, a v zájmu zlepšení odpovědnosti, správnosti a zákonnosti všech činností agentury bylo externě přijato dalších 22 osob pověřených sledováním základních práv; připomíná, že všechny osoby pověřené sledováním základních práv by měly být co nejdříve v rámci příslušných postupů přijímány do platové třídy AD; konstatuje, že na základě aktualizovaného mandátu agentury budou v budoucnu třeba další osoby pověřené sledováním základních práv; vítá skutečnost, že Úřad pro základní práva zorganizoval 1 183 dnů vyslání, během nichž navštívil 50 zemí, což ve srovnání s předchozím rokem představuje výrazný nárůst;

25. zdůrazňuje, že přímé i nepřímé zapojení agentury do správy hranic a činností souvisejících s ostrahou hranic musí jít ruku v ruce s dodržováním základních práv;

26. bere na vědomí – jak vyplývá ze zprávy úředníka pro otázky základních práv – další nárůst počtu oznamování závažných incidentů z 62 oznámení o závažných incidentech v roce 2021 na 72 v roce 2022, přičemž na všechny se vztahuje stálý operační postup ve znění z roku 2021; oceňuje úředníka pro otázky základních práv za vypracování postupů, které standardizují způsob, jakým jeho úřad vyhodnocuje a zpracovává získané informace o incidentech; bere na vědomí, že v roce 2022 byli ve většině případů oznámení o závažných incidentech (38 ze 72) zdrojem informací převážně vyslaní úředníci agentury, avšak úředník pro otázky základních práv se opíral i o další zdroje informací, jako jsou sdělovací prostředky (ve 4 případech) a nevládní organizace (v 10 případech); připomíná, že nezbytná dodatečná revize stálého operačního postupu týkajícího se mechanismu oznamování závažných incidentů byla odložena; očekává, že agentura provede doporučení úředníka pro otázky základních práv, která jsou uvedena v jeho výroční zprávě za rok 2022;

27. bere na vědomí, že – jak vyplývá ze zprávy úředníka pro otázky základních práv – v roce 2022 obdržel úředník pro otázky základních práv celkem 69 stížností (nárůst oproti 27 v roce 2021); dále bere na vědomí, že devět z těchto stížností bylo prohlášeno za přípustné (což představuje nárůst ve srovnání s šesti v roce 2021), a vítá revidovaná pravidla mechanismu řešení stížností, která přijala správní rada agentury v roce 2022 a která stanovují lhůty a odpovídající opatření přijímaná v návaznosti na doporučení, jež mají být posílena; oceňuje úředníka pro otázky základních práv za další úsilí v oblasti mechanismu podávání stížností, jako jsou opatření ke zvýšení informovanosti, např. úprava informačních materiálů a činnosti v oblasti budování kapacit formou výcviku/školení pro vyslané úředníky agentury a místní partnery během návštěv v prostoru operací agentury;

28. oceňuje agenturu za pokrok dosažený při provádění akčního plánu pro základní práva, který předpokládá 87 činností; bere na vědomí, že – jak vyplývá ze zprávy úředníka pro otázky základních práv – 18 z těchto činností bylo plně provedeno (není tedy třeba přijímat žádná další opatření), 62 činností probíhá (jsou prováděny systematicky a průběžně), jedna činnost byla provedena částečně a šest činností bylo odloženo; vyjadřuje politování nad odložením těchto činností a vyzývá agenturu, aby urychleně pokročila ve zbývajících opatřeních; v této souvislosti připomíná důležitou úlohu, kterou plní osoby pověřené sledováním základních práv, mimo jiné s ohledem na jejich přístup do prostoru operací a úzkou spolupráci s operačními pracovníky agentury, stejně jako jejich úsilí při provádění činností vyplývajících z akčního plánu v oblasti základních práv (č. 23, 63 a 83); oceňuje, že byl dokončen a schválen stálý operační postup týkající se rolí a odpovědností osob pověřených sledováním základních práv v operačních činnostech agentury; vítá vytvoření sítě kontaktních míst pro základní práva na počátku roku 2022 ve všech odděleních agentury s cílem rozvíjet odborné znalosti týkající se základních práv ve všech oblastech činnosti;

Účinnost a přínosy

29. oceňuje agenturu za úzkou spolupráci a/nebo sdílení zdrojů s jednotlivými agenturami a dalšími zúčastněnými stranami, jako jsou Komise, členské státy nebo třetí země; poukazuje na horizontální výhody spolupráce a přijímání osvědčených postupů a na to, že společné iniciativy sbližují různé úhly pohledu, omezují zdvojování úsilí, zlepšují učení a posilují vztahy mezi účastníky; v tomto smyslu bere na vědomí činnost agentury mimo jiné v souvislosti s: – jednáním o obnovení pracovních ujednání, která určují strukturu dvoustranné spolupráce s několika agenturami v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí, – přesun části svých zaměstnanců pod agenturu eu-LISA na období 2022–2024 pro projekty související se systémy EES a ETIAS a pod Europol od 1. ledna 2024 pro projekty v oblasti interoperability systémů Unie, – a pravidelné příspěvky agentury do ročních pracovních programů jiných agentur za účelem sladění činností;

30. bere na vědomí zejména spolupráci agentury v rámci třístranného pracovního ujednání s Evropskou agenturou pro kontrolu rybolovu a Evropskou agenturou pro námořní bezpečnost za účelem koordinace a sdílení zdrojů v různých oblastech, jako je sdílení informací, dohled a komunikační služby nebo sdílení kapacit; oceňuje zahájení víceúčelových námořních operací, které v rámci jedné operace zajišťují plnění různých funkcí pobřežní stráže týkajících se působnosti těchto tří agentur a posilují meziodvětvovou a přeshraniční spolupráci; vítá, že koncept víceúčelových námořních operací byl dále rozvinut prováděním víceúčelových námořních operací Černé moře, které v období od srpna do listopadu 2022 probíhaly ve spolupráci s Evropskou agenturou pro kontrolu rybolovu, Evropskou agenturou pro námořní bezpečnost a šesti orgány z Rumunska a Bulharska; dále vítá, že se tyto tři agentury dohodly, že v roce 2023 rozšíří provádění víceúčelových námořních operací do oblastí Jaderského a Baltského moře;

31. podporuje plány agentury týkající se návrhu a výstavby nové budovy budoucího sídla (stálých prostor), která by měla splňovat nejvyšší standardy udržitelnosti a měla by být šetrná k životnímu prostředí po celou dobu své životnosti; upozorňuje, že výběrové řízení, které bylo zahájeno v červenci 2022, vychází z pokynů pro zadávání zelených veřejných zakázek; dále bere na vědomí, že agentura v této souvislosti vypracovala koncepci, která vychází z myšlenky uspořádání pracoviště podle způsobu práce (activity-based working), podporuje související zásady časově a místně nezávislé práce, rozmanitosti pracovišť a důrazu na spolupráci a výměnu znalostí mezi jednotlivými subjekty a která bude nejprve vyzkoušena ve stávajících prostorách agentury; vyzývá agenturu, aby orgán příslušný k udělení absolutoria informovala o výsledcích této zkoušky a o následných opatřeních;

32. konstatuje, že na své cestě k začlenění environmentální udržitelnosti do všech svých procesů, politik a operací a v konečném důsledku k uhlíkové neutralitě do roku 2050 agentura v roce 2021 zahájila a v roce 2022 zveřejnila studii nazvanou Zelená dohoda a evropská pohraniční a pobřežní stráž, která vychází především z případových studií osvědčených postupů jednotlivých mezinárodních organizací (např. Evropské centrální banky, francouzského ministerstva vnitra, ministerstva vnitřní bezpečnosti USA a dalších); s uspokojením konstatuje, že ve zprávě je stanoveno deset různých oblastí (včetně udržitelnosti operačních činností, kde má největší dopad na životní prostředí komunita Evropské pohraniční a pobřežní stráže) s plány pro krátkodobý, střednědobý a dlouhodobý horizont; na základě této studie konstatuje, že rámec řízení změn, systémy podávání zpráv a řízení rizik a provedení a certifikace systému EMAS mají zásadní význam pro úspěšnou transformaci, o kterou agentura usiluje společně s komunitou Evropské pohraniční a pobřežní stráže;

33. bere, že agentura začleňuje environmentální kritéria do svých postupů zadávání veřejných zakázek, např. v souvislosti s lety, stravováním a stálými prostory agentury; uznává však, že specifika nákupů agentury (např. nákupy neprůstřelných vest) ne vždy začlenění těchto kritérií umožňují; dále bere na vědomí projekt externích poradenských služeb agentury týkající se způsobu stanovení referenčního stavu pro měření energetické a ekologické stopy zaměstnanců a technického provozního vybavení, jakož i pilotní výcvik úsporné jízdy, který byl proveden se skupinou příslušníků stálých útvarů, a zařazení školení o zvyšování informovanosti o úsporné jízdě do základního on-line výcviku pro nováčky (příslušníky stálých útvarů);

Personální politika

34. oceňuje soustavné úsilí agentury a zásadní zlepšení v oblasti náboru, navzdory zpožděním; bere na vědomí, že ke dni 31. prosince 2022 byl plán pracovních míst naplněn z 88,46 % (v roce 2021 to bylo 82 %), přičemž z 1 300 míst dočasných zaměstnanců schválených v rámci rozpočtu Unie jich bylo obsazeno 1 150; bere na vědomí, že dále pro agenturu pracovalo 723 smluvních zaměstnanců (z toho 11 zaměstnanců financovaných z vnějšího rozpočtu) a 190 vyslaných národních odborníků (přičemž schváleno bylo pro agenturu v roce 2022 celkem 964 smluvních zaměstnanců a 220 vyslaných národních odborníků); vítá už druhým rokem po sobě nárůst (ve srovnání s rokem 2021 přibližně o 6,5 %) obsazenosti agentury díky tomu, že v roce 2022 bylo přijato 509 nových zaměstnanců, což vedlo k čistému nárůstu celkového počtu zaměstnanců agentury z 1 554 v roce 2021 na 2 063 v roce 2022, a zejména počtu pracovníků stálých útvarů kategorie 1 z 595 v roce 2021 na 963 v roce 2022; v této souvislosti vítá, že do oddělení ústřední jednotky ETIAS bylo přijato a nastoupilo 65 nových zaměstnanců a 22 nových osob pověřených sledováním základních práv, přičemž k 31. prosinci 2022 měla agentura obsazeno 44 pracovních míst osob pověřených sledováním základních práv (k 1. září 2023 jich bylo 46), čímž se přiblížila k úplnému naplnění rozšířeného mandátu agentury; dále bere na vědomí, že v říjnu 2022 čítala skupina osob pověřených sledováním

nuceného navracení agentury 60 osob z 24 členských států Unie a zemí přidružených k Schengenu, z nichž pět tvořily osoby pověřené sledováním základních práv; oceňuje klesající trend roční míry neobsazených míst agentury u všech typů pracovních smluv v pilíři A i B;

35. je hluboce znepokojen genderovým složením zaměstnanců ve vyšších a středních úrovních vedení agentury za rok 2022, které tvoří 19 mužů (79 %) a 7 žen (21 %), na úrovni správní rady, která se skládá z 54 mužů (87 %) a 8 žen (13 %), a v rámci celkového počtu zaměstnanců, mezi nimiž je 1 473 mužů (71 %) a 590 žen (29 %); připomíná, že je důležité zajistit, aby zastoupení žen a mužů bylo vyvážené, a vyzývá agenturu, aby tento zájem zohlednila při budoucím náboru zaměstnanců i při jmenování členů vrcholného a středního vedení agentury; žádá Komisi a členské státy, aby při předkládání nominací do správní rady agentury přihlížely k tomu, že je důležité zajistit vyvážené zastoupení žen a mužů; bere na vědomí – jak vyplývá ze zprávy agentury nazvané Individuální zpráva agentury Frontex o opatřeních přijatých v návaznosti na udělení absolutoria za plnění rozpočtu za rok 2021 (dále jen „monitorovací zpráva agentury“) – opatření a iniciativy, které agentura přijala za účelem zlepšení genderové vyváženosti; bere na vědomí, že navzdory tomuto úsilí se stále nedaří dosáhnout deklarovaného cíle agentury, aby na všech úrovních řízení bylo zastoupeno alespoň 40 % nedostatečně zastoupeného pohlaví; vyzývá agenturu, aby se tímto problémem zabývala a podala orgánu příslušnému k udělení absolutoria zprávu o pokroku; bere však na vědomí, že – jak vyplývá z monitorovací zprávy agentury –, genderová vyváženost je sledována také s přihlédnutím k pěti hlavním kategoriím zaměstnanců, přičemž u některých z nich, například u vedoucích pozic, je portfolio kandidátů (vnitrostátní donucovací orgány) tvořeno převážně muži; bere však na vědomí, že – jak vyplývá z této zprávy –, v kategorii administrativních míst dosáhla agentura v květnu 2023 téměř ideální genderové vyváženosti (417 mužů a 426 žen);

36. vítá rozsáhlá opatření a politiky, které agentura zavedla proti obtěžování a které se opírají o důvěrné poradce (17 pracovníků, z toho 6 příslušníků stálých útvarů), jejichž úloha je při ochraně důstojnosti zaměstnanců agentury a prevenci psychického a sexuálního obtěžování klíčová; vítá – na základě monitorovací zprávy agentury – už provedená a probíhající opatření, jakož i seznam navrhovaných opatření, jejichž cílem je zajistit nulovou toleranci vůči sexuálnímu obtěžování ve všech činnostech agentury; vyzývá agenturu, aby byla i nadále proaktivní a plně prováděla svůj akční plán s ohledem na opatření proti obtěžování; zdůrazňuje, že se jedná o zásadní prvek reformy organizační kultury agentury, a vyzývá agenturu, aby pravidelně podávala zprávy o pokroku dosaženém v tomto ohledu;

37. se znepokojením bere na vědomí, že podle odpovědí agentury na písemné otázky Parlamentu bylo v roce 2022 anonymně ohlášeno 31 případů obtěžování (27 případů psychologického obtěžování a 4 případy obtěžování sexuálního), z toho 22 případů bylo uzavřeno ve fázi anonymního šetření, 4 případy byly ve fázi smírčího řízení s údajným obtěžovatelem a 5 případů bylo předáno k formálnímu řízení; dále konstatuje, že v roce 2022 bylo zahájeno 11 případů psychického (7) nebo sexuálního obtěžování (4), přičemž 5 případů bylo uzavřeno po fázi předběžného posouzení a v 6 případech byla vydána doporučení zahrnující absolvování kurzů prevence obtěžování až po ukončení pracovního poměru; vyzývá agenturu, aby každý dosud neuzavřený případ pečlivě posoudila a zaujala přístup nulové tolerance vůči psychickému, sexuálnímu nebo jinému obtěžování a aby urychleně jednala a povolala pachatele těchto činů k odpovědnosti; bere na vědomí závěr, k němuž agentura dospěla – jak vyplývá z monitorovací zprávy agentury – v souvislosti se znovuotevřeným vyšetřováním tragického úmrtí jednoho zaměstnance z roku 2020, že nebylo potvrzeno žádné obtěžování, a proto nelze prokázat ani přímou či nepřímou souvislost mezi sebevraždou údajné oběti a pracovním prostředím;

38. oceňuje agenturu za množství školení, která poskytla svým zaměstnancům v roce 2022; v této souvislosti bere na vědomí, že agentura poskytla 21 specializačních kurzů pro příslušníky stálých útvarů kategorie 1 (1 194 účastníků), 15 různých kurzů pro příslušníky stálých útvarů kategorie 2 a 3 (s více než 1 450 účastníky), 34 kurzů pro různé kategorie pracovníků (téměř 4 000 účastníků) a rozšířený program základního výcviku pro 325 pracovníků stálých útvarů, přičemž ústředními prvky školení byly aspekty základních práv včetně ochrany údajů; dále bere na vědomí přijetí Charty rozmanitosti a začleňování a celou řadu opatření, která agentura přijala za účelem integrace osob se zdravotním postižením a za účelem zlepšení pracovních podmínek zaměstnanců a rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem;

39. se znepokojením bere na vědomí informace poskytnuté evropskou veřejnou ochránkyní práv týkající se příslušníků stálého útvaru, kteří vykonávali pracovní pohotovost před 5. říjnem 2022, za kterou nedostali zaplaceno; v této souvislosti je znepokojen skutečností, že vzhledem k nedostatku dodatečných informací a řádného šetření dospěla veřejná ochránkyně práv k závěru, že stále není jasné, proč se agentura domnívá, že neexistuje právní základ pro provedení nezbytných plateb; naléhavě vyzývá agenturu, aby zřídila zvláštní pracovní skupinu s cílem shromažďovat a ověřovat všechna prohlášení týkající se pracovní pohotovosti, která byla vykonána před 5. říjnem 2022, a průběžně informovala orgán příslušný k udělení absolutoria o pokroku v této záležitosti;

40. vítá kroky, které agentura podnikla za účelem transformace a zlepšení kultury řízení a podpory dobrých pracovních podmínek zaměstnanců; vyzývá nové vedení, aby se i nadále zapojovalo do hluboké reformy organizační kultury agentury;

Zadávání veřejných zakázek

41. bere na vědomí připomínku – jak vyplývá ze zprávy Účetního dvora – týkající se navýšení hodnoty smlouvy (ze 79 000 EUR na 502 900 EUR prostřednictvím čtyř změn), čímž došlo k překročení (50 %) limitu, který povoluje finanční nařízení (čl. 172 odst. 3 písm. a) bod iii); bere na vědomí, že toto navýšení vedlo k platbám, z nichž neoprávněné platby činily 384 000 EUR; v této souvislosti uznává, že – jak vyplývá z odpovědi agentury – výjimka byla nutná, aby nedošlo ke zpoždění náboru příslušníků stálého útvaru, přičemž agentura výjimku zapsala do svého rejstříku výjimek a případů nesouladu;

42. bere na vědomí, že v roce 2022 agentura zahájila 53 otevřených výběrových řízení, z nichž 20 vyústilo v podepsané smlouvy v celkové hodnotě 140,5 milionu EUR a 25 z nich v odhadované hodnotě 486,51 milionu EUR stále probíhá; dále bere na vědomí, že agentura vedla 33 řízení nízké a střední hodnoty (vyjednávaných se třemi a pěti zájemci) v celkové hodnotě 3,4 milionu EUR, přičemž 20 z těchto 33 řízení v roce 2022 vyústilo v podepsané smlouvy v celkové hodnotě 2,03 milionu EUR a čtyři z nich v celkové hodnotě 524 000 EUR stále probíhají; dále bere na vědomí, že v roce 2022 agentura vedla 228 řízení velmi nízké hodnoty (vyjednávaných s jedním zájemcem) v celkové hodnotě 1,62 milionu EUR; bere rovněž na vědomí, že v roce 2022 bylo vedeno 1 116 řízení v rámci stávajících rámcových smluv v celkové hodnotě 188,9 milionu EUR, přičemž 983 z nich vyústilo v podepsané jednotlivé zakázky nebo objednávky v celkové hodnotě 153,4 milionu EUR, zatímco 32 z nich v celkové hodnotě 16,6 milionu EUR stále probíhá; zaznamenává pokles celkové hodnoty dokončených zadávacích řízení o přibližně 15 %, a to ze 406,9 milionu EUR v roce 2021 na 348,5 milionu EUR v roce 2022;

43. oceňuje úsilí agentury v roce 2022 o získávání strategicky důležitých zakázek v různých oblastech, od poskytování dočasných personálních služeb až po poskytování služeb pro geografický informační systém, zpravodajství o Zemi a obrazové zpravodajství; bere na vědomí, že bylo dosaženo významného pokroku v oblasti zadávání kritických veřejných zakázek na významné finanční částky týkající se stálých prostor agentury (140 milionů EUR), poskytování služeb souvisejících s cestováním (666 milionů EUR) a služeb souvisejících s infrastrukturou a softwarem (32 milionů EUR);

44. bere na vědomí zprávy agentury o zlepšení plánování a monitorování ročního plánu zadávání veřejných zakázek; vyzývá Útvar interního auditu, aby tento plán zahrnul do svých budoucích auditů;

Prevence a řešení střetů zájmů a transparentnost

45. s uspokojením bere na vědomí, že životopisy a prohlášení o zájmech členů správní rady agentury a jejího výkonného vedení jsou zveřejňovány na internetových stránkách agentury; dále bere na vědomí, že v roce 2022 bylo řešeno pět případů whistleblowingu, z nichž tři byly uzavřeny nebo ukončeny ve fázi předběžného posouzení a dva případy jsou v současné době vyšetřovány úřadem OLAF; vyzývá dotčené osoby a agenturu, aby v průběhu vyšetřování zajistily plnou spolupráci s úřadem OLAF; rovněž bere na vědomí, že v roce 2022 nebyly vyšetřovány žádné případy střetu zájmů;

46. bere na vědomí, že – jak vyplývá z odpovědi agentury na písemné otázky Parlamentu – agentura připravuje politiku pro sledování dodržování předpisů současnými a bývalými vedoucími pracovníky agentury v souvislosti se situacemi, v nichž se projevuje „efekt otáčivých dveří“; vyzývá agenturu, aby orgán příslušný k udělení absolutoria průběžně informovala o pokroku v této záležitosti; opakuje svou výzvu agentuře, aby rovněž zavedla zásady, postupy a konkrétní mechanismy pro řešení střetu zájmů a situací, v nichž se projevuje „efekt otáčivých dveří“, vztahující se na členy správní rady;

47. bere na vědomí odpověď orgánu příslušnému k udělení absolutoria, ve které se uvádí informace o zaregistrovaných kontaktech a schůzkách, které byly zdokumentovány v rejstříku transparentnosti agentury v roce 2022; bere na vědomí různá setkání (dny průmyslu) pořádané agenturou, která poskytla společnostem z průmyslu příležitost představit své produkty a služby, které mohou podpořit činnosti v oblasti správy hranic, a podpořit dialog mezi komunitou Evropské pohraniční a pobřežní stráže a průmyslem; bere na vědomí, že v rámci dnů průmyslu pro rok 2022 obdržela agentura 277 žádostí o řešení, pozvala 88 společností, aby představily své technologie, a uspořádala online zasedání, na nichž byly sdíleny informace týkající se 175 řešení; vítá, že seznam zúčastněných společností byl zveřejněn na internetových stránkách agentury;

48. bere na vědomí, že – jak vyplývá z konsolidované výroční zprávy o činnosti agentury – kancelář pro transparentnost agentury zpracovala výrazně vyšší počet žádostí (469) o přístup veřejnosti k dokumentům, takže meziroční nárůst dosáhl téměř 34 %; dále bere na vědomí, že v roce 2022 byly zřízeny internetové stránky veřejného rejstříku dokumentů agentury, na kterou bylo nahráno přibližně 1 900 klíčových dokumentů; bere na vědomí závěry evropské veřejné ochránkyně práv z šetření provedeného z vlastního podnětu (věc OI/2022/PB), podle kterých vyřizování žádostí o přístup veřejnosti k dokumentům agenturou běžně trvá příliš dlouho, zejména pokud se týká velkého množství dokumentů a pokud agentura považuje žádost za nepřesnou, a že se jedná o nesprávný úřední postup; vyjadřuje politování nad tím, že agentura nepřijala doporučení veřejné ochránkyně práv, a vyzývá agenturu, aby mezi své priority zařadila rychlejší a transparentnější řešení žádostí o přístup veřejnosti k dokumentům;

49. je si vědom obecné právní domněnky, že dokumenty týkající se probíhajících vyšetřování vedených úřadem OLAF by neměly být zveřejňovány ([4]); opakuje nicméně svůj požadavek, aby v případech, kdy převažuje veřejný zájem na zveřejnění, byly zprávy úřadu OLAF týkající se agentury zveřejňovány a aby ve všech případech byl příslušným poslancům Parlamentu umožněn přístup k těmto zprávám v přiměřené lhůtě, aby mohli účinně provádět demokratickou kontrolu a vyvozovat odpovědnost za činnost agentury; je přesvědčen, že stávající pravidla je třeba revidovat, aby se zajistila plná informovanost Parlamentu v jeho úloze tvůrce politiky a spolunormotvůrce, zejména v oblasti rozpočtových pravomocí;

50. bere na vědomí šetření veřejné ochránkyně práv týkající se odmítnutí agentury poskytnout veřejnosti přístup ke zprávě úředníka pro otázky základních práv týkající se operace agentury v Albánii (věc 652/2023/VB) ([5]);

51. připomíná rozhodnutí evropské veřejné ochránkyně práv v rámci šetření z vlastního podnětu (věc OI/4/2021/MHZ) o dodržování povinností agentury v oblasti základních práv; v této souvislosti připomíná, že agentura je povinna zajistit aktivní transparentnost, jak je uvedeno v čl. 114 odst. 2 nařízení (EU) 2019/1896; vyzývá agenturu, aby dokončila provádění všech doporučení veřejné ochránkyně práv; bere na vědomí, že – jak vyplývá z monitorovací zprávy agentury – agentura připravuje sloučení tří kodexů chování (dvou uplatňovaných v prostorech operací agentury a jednoho vztahujícího se na všechny zaměstnance agentury) do jednoho kodexu chování, který bude obsahovat zvláštní ustanovení pro prostory operací; žádá agenturu, aby orgán příslušný k udělení absolutoria průběžně informovala o pokroku v této záležitosti;

52. bere na vědomí informativní sdělení agentury ze dne 27. června 2022 o opatřeních přijatých vedením agentury během přechodného období, zejména pak úsilí o posílení postupů nezbytných pro řádnou správu a odpovědnost v rámci organizace prostřednictvím větší transparentnosti, aktivní komunikace a zapojení interních a externích zúčastněných stran; vítá iniciativu agentury na vydání informativního přehledu operativních činností, který by komplexně informoval veřejnost o jejích operativních činnostech; vyzývá nové vedení, aby provedlo reformy, které jsou zapotřebí v oblasti transparentnosti a účinnosti vnitřních postupů, a aby v souladu s platným právním rámcem zvýšilo odpovědnost vůči Parlamentu a Radě;

Interní audit

53. vítá rozhodnutí agentury vydávat ve vylepšené podobě čtvrtletní zprávu určenou pracovní skupině Evropského parlamentu pro kontrolu agentury Frontex, která bude obsahovat informace o stavu provádění doporučení jednotlivých kontrolních orgánů; bere na vědomí přijetí této zprávy za třetí čtvrtletí roku 2023 (dále jen „zpráva za 3. čtvrtletí roku 2023“); v této souvislosti oceňuje významný pokrok, kterého agentura dosáhla při provádění 36 ze 42 doporučení pracovní skupiny Evropského parlamentu pro kontrolu agentury Frontex; bere na vědomí – jak vyplývá ze zprávy za třetí čtvrtletí roku 2023 – míru provádění doporučení vydaných a/nebo opatření požadovaných pracovní skupinou Evropského parlamentu pro kontrolu agentury Frontex (91 %), pracovní skupinou správní rady agentury pro základní práva a právní a provozní záležitosti (87 %), veřejnou ochránkyní práv (79 %) a úřadem OLAF (54 %); uznává úlohu kanceláře inspekce a kontroly agentury při podpoře řešení těchto doporučení prostřednictvím styčných funkcí a koordinačních úkolů; bere na vědomí, že – jak vyplývá ze zprávy za třetí čtvrtletí roku 2023 – deset doporučení Útvaru interního auditu (jež zahrnují celkem 32 opatření) je stále otevřených, přičemž 21 opatření je označeno jako velmi důležité, žádné z nich však není považováno za kritické; dále oceňuje pokrok, kterého agentura dosáhla při řešení zbývajících otevřených doporučení vyplývajících ze zvláštních zpráv Účetního dvora 22/2020 (doporučení 2) a 8/2021 (doporučení 1, 2 a 4); opakovaně vyzývá agenturu, aby se plně zabývala všemi nevyřešenými doporučeními a souvisejícími opatřeními, a to i s ohledem na příslušné připomínky Účetního dvora vyplývající z výročních auditních zpráv Účetního dvora z předchozích let (2015, 2016, 2018, 2019, 2020 a 2021); vyzývá agenturu, aby nadále pravidelně informovala orgán příslušný k udělení absolutoria o pokroku v těchto věcech;

([4]) Tribunál uvedl, „že zobecněný přístup na základě nařízení č. 1049/2001 k dokumentům, které obsahuje spis OLAF, když vyšetřování OLAF ještě probíhá, by v zásadě ohrozil řádný průběh vyšetřování“; Tribunál, rozsudek ve věci T-110/15 ze dne 26. května 2016, IMG v. Komise, bod 33, ECLI:EU:T:2016:322.

([5]) https://www.ombudsman.europa.eu/cs/decision/cs/177520.

54. se znepokojením bere na vědomí řadu připomínek ze zprávy Účetního dvora, které poukazují na nedostatky v systémech řízení a vnitřní kontroly agentury v oblasti zadávání veřejných zakázek a řízení smluv, postupů náboru zaměstnanců a přenesení pravomocí na pověřené schvalující osoby; je hluboce znepokojen tím, že Účetní dvůr již druhý rok po sobě vydal připomínky v oblasti zadávání veřejných zakázek na služby spojené s cestováním, ačkoli se jedná o velmi významné částky; zdůrazňuje, že je nanejvýš důležité, aby agentura při čerpání finančních prostředků Unie dodržovala zásadu řádného finančního řízení, jak je stanoveno ve finančním nařízení, a to vzhledem k tomu, že agentura zaujímá přední postavení mezi decentralizovanými agenturami Unie, pokud jde o roční rozpočet agentury, který se od roku 2019 více než zdvojnásobil;

55. se znepokojením bere na vědomí připomínky – uvedené v příloze 12 konsolidované výroční zprávy o činnosti agentury – bývalého prozatímního výkonného ředitele (v současné době zástupce výkonného ředitele pro řízení stálých útvarů), z nichž vyplývá, že v souvislosti se smlouvou na ubytovací a cestovní služby pro příslušníky stálých útvarů údajně došlo v roce 2021 k předražení, provádění plateb bez dokladů a neposkytnutí smluvních služeb;

56. bere na vědomí připomínku Účetního dvora týkající se významného rizika předražení plateb za cestovní služby (rámcová smlouva ve výši 30 milionů EUR), zejména za ubytování, přičemž faktury vystavené cestovní kanceláří nebyly doloženy skutečnými fakturami hotelů, ale dceřinou společností cestovní kanceláře; vyzývá agenturu, aby zlepšila své vnitřní kontroly tak, aby příslušné faktury vystavoval skutečný poskytovatel služby;

57. dále upozorňuje na riziko, že platby související s náklady cestovní kanceláře nemusí být správné, protože informace v systému agentury pro správu cestovních nákladů nesrovnávají skutečně uhrazené náklady s náklady cestovní kanceláře, které jsou vykazovány a zpracovávány odděleně od nákladů hrazených zaměstnanci na služební cestě; chápe důvody nesrovnalostí mezi systémem správy pracovních cest (MiPS) a účetním systémem (ABAC) – jak vyplývají z odpovědi agentury – i to, že podle názoru agentury tato skutečnost nepředstavuje riziko, že bude vyplacena nesprávná částka;

58. bere na vědomí, že ve zprávě Účetního dvora je už druhým rokem po sobě uvedena připomínka týkající se nedostatků vnitřní kontroly agentury v oblasti postupů náboru zaměstnanců; v této souvislosti konstatuje, že v roce 2022 bylo v rámci výběrového řízení na dočasné zaměstnance použito bodové hodnocení jednotlivých členů výběrové komise namísto konsensuální metody, jak je stanoveno ve vnitřních předpisech agentury; vyjadřuje politování nad tím, že se tyto nedostatky znovu objevily, přestože agentura přijala v lednu 2022 nová prováděcí pravidla s jasnějšími pokyny pro členy výběrové komise, jejichž cílem je zajistit jednotnější hodnocení a harmonizované postupy; vítá závazek agentury rozšířit na přijímání dočasných zaměstnanců pravidla, podle nichž se posuzuje pouze jedna závěrečná hodnotící zpráva, na které se shodnou všichni členové výběrové komise, aniž by se přihlíželo k bodovému hodnocení jednotlivých členů; vyzývá agenturu, aby posílila uplatňování nových pravidel a své vnitřní kontroly v oblasti přijímacích řízení;

59. bere na vědomí hodnocení systému vnitřní kontroly agentury provedené v roce 2022; bere na vědomí závěr hodnocení, že systém vnitřní kontroly je zaveden a funguje účinně, i když je třeba provést zlepšení v některých oblastech, a to ve složce Kontrolní prostředí (zejména zásady 1 Prokazuje závazek vůči integritě a etickým hodnotám), složce Kontrolní činnosti (zejména bodu 10.5 nazvaný Identifikovaná citlivá pracovní místa) a složce Informace a komunikace (zejména bodu 15.1 nazvaného Externí komunikace); zjišťuje, že v roce 2022 ve srovnání s rokem 2021 došlo k celkovému zlepšení v hodnocení zásad ve všech pěti složkách systému vnitřní kontroly;

60. s uspokojením bere na vědomí posílení vnitřního dohledu agentury v roce 2022 prostřednictvím zřízení útvaru interního auditu a přijetí kapitoly o interním auditu; vítá, že vedoucí výboru útvaru interního auditu se ujal své funkce v roce 2023 a že správní rada už přijala první roční plán auditu útvaru interního auditu;

61. připomíná doporučení ze zprávy Účetního dvora za rok 2018, že by agentura měla přijmout a zavést politiku v oblasti citlivých pracovních míst; bere na vědomí zprávu agentury o přípravách rozhodnutí týkajícího se této politiky, které bylo mezitím přijato (na konci roku 2023);

Další připomínky

62. bere na vědomí, že stanoviska evropského inspektora ochrany údajů k rozhodnutím správní rady agentury 68/2021 a 69/2021 byla negativní; bere na vědomí, že agentura vytvořila prováděcí plán, který se má zabývat všemi doporučeními evropského inspektora ochrany údajů v tomto ohledu; dále bere na vědomí, že tato rozhodnutí správní rady byla přepracována a upravena po pravidelných schůzkách a neformálních výměnách názorů pověřence agentury pro ochranu osobních údajů s pracovníky úřadu evropského inspektora ochrany údajů, jakož i s přihlédnutím ke zprávě o auditu evropského inspektora ochrany údajů zveřejněné dne 24. května 2023 (dále jen „zpráva o auditu“); bere na vědomí, že zpráva o auditu ověřovala soulad zpracování osobních údajů agenturou v rámci společných operací s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ([6]) a příslušnými ustanoveními nařízení (EU) 2019/1896; v této souvislosti dále konstatuje, že ve zprávě o auditu je formulováno 36 formálních zjištění a vydáno 32 doporučení týkajících se mimo jiné prověřování osob a hloubkových pohovorů, ujednání o společných správcích, nízké spolehlivosti informací používaných pro vypracování analýz rizik a provádění záměrné a standardní ochrany osobních údajů; se znepokojením bere na vědomí auditní zprávu, podle níž ze zjištění evropského inspektora ochrany údajů rovněž vyplývá, že agentura porušila několik článků právního základu, které se na ni vztahují (nařízení (EU) 2018/1725, nařízení (EU) 2019/1896 a rozhodnutí správní rady 58/2015), neboť neposoudila naprostou nezbytnost sdílení datových balíčků s Europolem pro výkon jeho mandátu, v důsledku čehož zahájil evropský inspektor ochrany údajů vyšetřování, které může vyústit ve výkon donucovacích opatření; vyjadřuje politování nad tím, že evropský inspektor ochrany údajů po svém auditu zjistil šest nových případů, kdy agentura předala Europolu osobní údaje týkající se zaměstnanců nevládních organizací, u nichž je třeba dále prošetřit jejich zákonnost; vyzývá agenturu, aby řešila všechna doporučení ve lhůtách pro jejich provedení, které vydal evropský inspektor ochrany údajů ve své zprávě o auditu, a aby orgán příslušný k udělení absolutoria průběžně informovala o vývoji v této záležitosti;

63. vítá, že v průběhu posledních dvou let došlo v agentuře k významným změnám ve vedení, např. jmenování nového zástupce úředníka pro otázky základních práv, nového předsedy správní rady, dvou nových zástupců výkonného ředitele a jmenování nového výkonného ředitele; bere na vědomí, že ve spolupráci s vnitrostátními orgány byly vypracovány akční plány, které by napravily chyby z minulosti i současnosti;

64. pokud jde o další připomínky, které jsou připojeny k rozhodnutí o udělení absolutoria a jsou horizontální povahy, odkazuje na své usnesení ze dne 11. dubna 2024 ([7]) o výkonnosti, finančním řízení a kontrole agentur.

([6]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení nařízení (ES) č. 45/2001 a rozhodnutí č. 1247/2002/ES (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 39).

([7]) Přijaté texty, P9_TA(2024)0280.